ג טוּר בְּשֵׁם הָרֹא״ש (פ״ב סי׳ כה) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ אֱלִיעֶזֶר מִמִּיץ (יראים סי׳ נב) לְנַסַּח הַבַּיִת יוֹסֵף וְכֵן כָּתַב אֲרֻחוֹת חַיִּים (סי׳ סו).

וּלְהַתִּיר הָאֲחֵרוֹת (עה) *עַל יְדֵי קְלִיפָה קְצָת. וְאִם רוֹצֶה יוּכַל (עו) לִמְכֹּר הַכֹּל (עז) לְאֵינוֹ יְהוּדִי (עח) כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן תמ״ז סָעִיף א׳, אַף עַל גַּב דְּאֵין נוֹהֲגִין כֵּן בִּשְׁאָר תַּעֲרוֹבוֹת חָמֵץ, כֵּן נִרְאֶה לִי: **טו** ג**תַּרְנְגֹלֶת צְלוּיָה** (עט) **שֶׁנִּמְצֵאת בָּהּ** (פ) **חִטָּה** (מ) **מְבֻקַּעַת בְּתוֹךְ הַפֶּסַח,** (פא) **חוֹתֵךְ מְקוֹם**

בַּאֵר הֵיטֵב

בַּצִּיר לְמַעְלָה כַּמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ס״ט (סי״ח). וּמִשּׁוּם הָכִי מַה שֶּׁנּוֹגֵעַ בַּבָּשָׂר שֶׁבְּתוֹךְ הַצִּיר יְקַלְּפֶנּוּ, וְהַשְּׁאָר יַשְׁהֶה אוֹתוֹ אוֹ יַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַמָ״א בַּסֵּיפָא דְּיִמְכֹּר הַכֹּל לְאֵינוֹ יְהוּדִי, דְּהַיְינוּ מַה שֶּׁאֵינוֹ בְּתוֹךְ הַצִּיר, דְּמַה שֶּׁהוּא בְּתוֹךְ הַצִּיר אָסוּר לְמָכְרוֹ כִּי הוּא חָמֵץ גָּמוּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ וְהִסְכִּים עִמּוֹ הַחֹק יַעֲקֹב (ס״ק מח), עַיֵּן שָׁם. וּפָשׁוּט דְּכָל זֶה בְּנִתְרַכְּכָה הַחִטָּה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל סָעִיף קָטָן י״ח עַיֵּן שָׁם. כָּתַב בִּתְשׁוּבַת צֶמַח צֶדֶק סִימָן ל׳ דְּאִם נִשְׁאָר מְעַט שֵׁכָר בִּכְלִי וְנָטְלוּ בְּתוֹכוֹ מַיִם וְהֵדִיחוּ בּוֹ בָּשָׂר אַחַר הַמְּלִיחָה בְּפֶסַח, אַף עַל פִּי שֶׁמַּיִם מְבַטְּלִין כֹּחַ הַמֶּלַח, מִכָּל מָקוֹם אַדְּמַחְלִישׁ לֵיהּ בָּלַע קְצָת וְיֵשׁ לוֹ דִּין חִטָּה שֶׁנִּמְלַח עִם הַתַּרְנְגֹלֶת לְכָל אֶחָד מִן הַדֵּעוֹת שֶׁבְּסָעִיף זֶה, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן חֹק יַעֲקֹב סָעִיף קָטָן מ״ו. כָּתַב בִּתְשׁוּבַת מַהֲרַ״ם מִלּוּבְּלִין סִימָן (צ״א) [ע״ח] חִטָּה הַמֻּנַּחַת בְּחָבִית כְּרוּב מָלוּחַ, אָסוּר כָּל הֶחָבִית דְּכָבוּשׁ כִּמְבֻשָּׁל, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לג) וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּמַיְירֵי שֶׁהַצִּיר עוֹלֶה עַל גַּבָּיו, וְאִם אֵין הַצִּיר עוֹלֶה עַל גַּבָּיו הָוֵי לֵיהּ דִּין מְלִיחָה. וְכֵן שֶׁמַּעְתִּי שֶׁנִּמְצָא חִטָּה בְּחָבִית דָּגִים שֶׁנִּמְלְחוּ לְשֵׁם פֶּסַח, וְצִוָּה הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי בִּנְיָמִין אַב בֵּית דִּין דִּק״ק פּוֹזְנָן לְהַשְׁלִיךְ אוֹתָהּ שׁוּרָה לַנָּהָר וְהַשְּׁאָר לִמְכֹּר לְאֵינוֹ יְהוּדִי. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **טו** (מ) **מְבֻקַּעַת.** פָּשׁוּט הוּא לְדִידָן הַדִּין כֵּן בְּנִתְרַכְּכָה אַף עַל

בֵּאוּר הֲלָכָה

לג) **שֶׁשָּׁמַע שֶׁנִּמְצֵאת חִטָּה בְּחָבִית דָּגִים שֶׁנִּמְלְחוּ לְשֵׁם פֶּסַח, וְצִוָּה הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב ר׳ בִּנְיָמִין לְהַשְׁלִיךְ אוֹתָהּ שׁוּרָה לַנָּהָר וְהַשְּׁאָר לִמְכֹּר לְנָכְרִי. וְעַיֵּן בְּחֶמֶד מֹשֶׁה** (ס״ק כו) **שֶׁתָּמֵהּ עַל זֶה וַהֲלֹא הָיָה דַּי לֶאֱסֹר רַק אוֹתוֹ הַדָּג שֶׁנִּמְצָא הַחִטָּה עָלָיו [וְכָזֶה תָּמֵהּ גַּם כֵּן הַמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל עַיֵּן שָׁם], וְתֵרֵץ דְּאֶפְשָׁר שֶׁהָיָה בְּעִנְיָן שֶׁנִּסְתַּפֵּק אוּלַי נָגְעָה הַחִטָּה בְּכָל הַשּׁוּרָה, דְּאִי לָאו הָכִי לֹא מַחְזְקִינַן אִסּוּרָא מֵחֲתִיכָה לַחֲתִיכָה וְאָמְרִינַן כָּאן נִמְצָא כָּאן הָיָה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּלְדִבְרֵי הַטַּ״ז שֶׁכָּתַבְנוּ בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה אֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה אֵין לֶאֱסֹר כָּל הַשּׁוּרָה:**

* **עַל יְדֵי קְלִיפָה קְצָת.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק עה) דְּהוּא בְּיֵשׁ לְסַפֵּק שֶׁמָּא נָגַע

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּאֵין אָנוּ בְּקִיאִים בֵּין כָּחוּשׁ לְשָׁמֵן וְאָמְרִינַן דִּמְפַעְפֵּעַ עַד שִׁשִּׁים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּאִסּוּר חָמֵץ דְּלֹא שַׁיָּךְ בּוֹ פִּעְפּוּעַ כְּלָל וְדַיֵּנוּ אִם נַחְמִיר לֶאֱסֹר אוֹתָהּ חֲתִיכָה כֻּלָּהּ: (עה) **עַל יְדֵי קְלִיפָה קְצָת.** וְהַיְנוּ (קלה) בְּאֹפֶן שֶׁיֵּשׁ לְסַפֵּק שֶׁמָּא נָגְעָה הַחִטָּה גַּם בָּהֶן וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ע״ב, וְאַף אִם יָדְעִינַן בְּוַדַּאי שֶׁלֹּא נָגַע אֶלָּא בְּאֶחָד מֵהֶם וְלֹא יָדְעִינַן בְּאֵיזֶה נָגַע, כֻּלָּן טְעוּנִין קְלִיפָה דְּחָמֵץ בְּפֶסַח לֹא בָּטִיל בְּרֹב כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן תמ״ז סָעִיף ט׳. וְאִם נִתְבַּשְּׁלוּ בְּלִי קְלִיפָה, אוֹסֶרֶת תַּעֲרָבְתָּן: (עו) **לִמְכֹּר הַכֹּל וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק לה) שֶׁדַּעְתּוֹ דְּהָרַמָ״א לֹא קָאֵי רַק אַשְּׁאָר חֲתִיכוֹת אֲבָל אוֹתָהּ הַחֲתִיכָה שֶׁנִּמְצֵאת עָלֶיהָ הַחִטָּה אֵין לְהַתִּיר לְמָכְרָהּ לְדַעַת הַהַגָּ״הּ לְעֵיל (בסק״י) [בְּסָעִיף י׳], (קלו) וּמִשְּׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים מַשְׁמַע דְּכָאן שֶׁהוּא רַק עַל יְדֵי מְלִיחָה מְקִלִּינַן לִמְכֹּר אֲפִלּוּ אוֹתָהּ חֲתִיכָה, (קלז) וְרַק שֶׁיִּקְלֹף תְּחִלָּה מִן הַבָּשָׂר בַּמָּקוֹם שֶׁנִּמְצֵאת עָלָיו הַחִטָּה: (עז) **לְעַכּוּ״ם.** עַיֵּן בַּטַּ״ז (סק״כ) שֶׁכָּתַב שֶׁהוֹרָה לְמַעֲשֶׂה דְּהוּא הַדִּין (קלח) דְּמֻתָּר לְהַשְׁהוֹת שְׁאָר הַחֲתִיכוֹת עַד אַחַר הַפֶּסַח כֵּיוָן שֶׁאֵינָן אֶלָּא סְפֵק נְגִיעָה, וְגַם אוֹתָהּ הַחֲתִיכָה יוּכַל לְהַשְׁהוֹת אוֹתָהּ רַק שֶׁבָּהּ צָרִיךְ לִקְלֹף מִתְּחִלָּה מְקוֹם הַחִטָּה, א]וּמִדִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לג) מַשְׁמַע דְּדַעְתּוֹ כְּדַעַת הָרַמָ״א דְּאוֹתָהּ הַחֲתִיכָה אֲסוּרָה לְהַשְׁהוֹת. וְנִרְאֶה דִּבְנִתְרַכְּכָה וְלֹא נִתְבַּקְּעָה יֵשׁ לִסְמֹךְ אַדִּבְרֵי הַטַּ״ז וְכֵן הַחֹק יַעֲקֹב (ס״ק מח) מַסְכִּים לְדִבְרֵי הַטַּ״ז: (עח) **כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן תמ״ז וְכוּ׳.** טָעוּת סוֹפֵר הוּא (קלט) וְצָרִיךְ לוֹמַר אַף עַל גַּב דְּאֵין נוֹהֲגִין כֵּן בִּשְׁאָר תַּעֲרוֹבוֹת חָמֵץ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן תמ״ז סָעִיף א׳. וּפֵרוּשׁוֹ דְּשָׁם מְבֹאָר דְּבִבְלִיעַת מַשֶּׁהוּ חָמֵץ אֵינוֹ יָכוֹל לִמְכֹּר לְעַכּוּ״ם אַף אַחַר שֶׁיִּפְדֶּה דְּמֵי הֶחָמֵץ, כָּאן בִּמְלִיחָה מְקִלִּינַן בָּזֶה. וְדַע דְּכָל זֶה דְּמֵקֵל הָרַמָ״א בַּחֲתִיכוֹת הָאֲחֵרוֹת עַל יְדֵי קְלִיפָה אוֹ עַל יְדֵי מְכִירָה לְעַכּוּ״ם, (קמ) דַּוְקָא כְּשֶׁנִּמְצָא הַחִטָּה עַל בָּשָׂר מָלוּחַ בְּעֵת הַמְּלִיחָה אוֹ אַחַר מְלִיחָה וַהֲדָחָה וּמָלְחוּ פַּעַם שֵׁנִית לַקְּדֵרָה וּמָצְאוּ הַחִטָּה עַל הַבָּשָׂר בְּלֹא צִיר, אֲבָל אִם נִמְצָא הַחִטָּה בְּתוֹךְ הַצִּיר, אָז חֲשִׁיב הַכֹּל כִּמְבֻשָּׁל דִּבְשִׁעוּר מוּעָט הָוֵי כָּבוּשׁ עַל יְדֵי צִיר וְאָז כָּל מַה שֶּׁמֻּנָּח בַּצִּיר יֵשׁ לֶאֱסֹר וְצָרִיךְ בִּעוּר. ב]אֲבָל מַה שֶּׁמֻּנָּח לְמַעְלָה מִן הַצִּיר, יַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמָ״א דִּבְצִיר אֵין אוֹמְרִים שֶׁמְּפַעְפֵּעַ לְמַעְלָה אוֹ שֶׁיַּשְׁהֶנּוּ עַד אַחַר הַפֶּסַח וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה (ס״ק עז) בְּדַעַת הַטַּ״ז, וְכֵן אִם נִמְצָא חִטָּה (קמא) מֻנַּחַת בְּחָבִית שֶׁל כְּרוּב מָלוּחַ, אָסוּר כָּל הֶחָבִית דְּכָבוּשׁ כִּמְבֻשָּׁל, וְדַוְקָא כְּשֶׁהַצִּיר עוֹלֶה עַל גַּבָּיו דְּאִם אֵין הַצִּיר עוֹלֶה עַל גַּבָּיו הָוֵי לֵיהּ דִּין מְלִיחָה בְּעָלְמָא וְדִינוֹ כַּנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ע״ו וְע״ז. אִם נִשְׁאַר מְעַט שֵׁכָר בַּכְּלִי וְנָטְלוּ בְּתוֹכוֹ מַיִם וְהֵדִיחוּ בָּהֶן בָּשָׂר אַחַר מְלִיחָתוֹ בְּפֶסַח, דַּעַת הַחֹק יַעֲקֹב (ס״ק מו) דְּיֵשׁ לְהַתִּיר הַבָּשָׂר אַף בְּלֹא קְלִיפָה מֵעִקַּר הַדִּין, שֶׁאַף שֶׁהַמַּיִם נֶאֶסְרוּ מֵחֲמַת הַשֵּׁכָר שֶׁנִּתְעָרֵב בְּתוֹכָם מִכָּל מָקוֹם הַבָּשָׂר לֹא בָּלַע כְּלוּם מִמַּיִם הַלָּלוּ כֵּיוָן שֶׁהוּא צוֹנֵן, וְאַף עַל פִּי שֶׁהַבָּשָׂר הָיָה מָלוּחַ עֲדַיִן בְּשָׁעָה שֶׁהֵדִיחוּ וְהַמָּלִיחַ הוּא כְּרוֹתֵחַ, מִכָּל מָקוֹם לֹא בָּלַע כְּלוּם מִן הַמַּיִם, לְפִי שֶׁהַמַּיִם שֶׁהֵדִיחוּ בָּהֶם מְבַטְּלִים כֹּחַ הַמֶּלַח וְאֵין לוֹ כֹּחַ לְהַבְלִיעַ הַמַּיִם בַּבָּשָׂר. אָכֵן מֵחֲמַת חֻמְרַת חָמֵץ בְּפֶסַח יֵשׁ לִקְלֹף מְעַט הַבָּשָׂר בַּמָּקוֹם שֶׁנָּגְעוּ בּוֹ הַמַּיִם הַלָּלוּ, ג]וְדַעַת הַחַיֵּי אָדָם (כלל קכב סי״ח) דְּמִדִּינָא צָרִיךְ הַבָּשָׂר קְלִיפָה כֵּיוָן דְּאִית בֵּיהּ פִּילֵי וַאֲפִלּוּ לֹא נִמְלַח הַבָּשָׂר כְּלָל: **טו** (עט) **שֶׁנִּמְצֵאת בָּהּ וְכוּ׳.** כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (שם סכ״ד) דִּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דַּוְקָא שֶׁנִּמְצֵאת בְּתוֹכָהּ דְּיֵשׁ לְפָרֵשׁ שֶׁנִּתְחַמְּצָה בַּמַּיִם שֶׁהוּדְחָה בּוֹ, אֲבָל אִם נִמְצֵאת עַל הַתַּרְנְגֹלֶת אִם כֵּן אִם אִיתָא דְּהָוֵי בִּשְׁעַת הֲדָחָה הָיָה נוֹפֵל וְעַל כָּרְחָךְ עַכְשָׁו נָפַל. וְשֻׁמַּן הַתַּרְנְגֹלֶת הָוֵי כְּמֵי פֵּרוֹת וְאֵינוֹ מַחְמִיץ: (פ) **חִטָּה מְבֻקַּעַת.** וּלְפִי דִּבְרֵי הָרַמָ״א לְעֵיל בְּסָעִיף ט׳ (קמג) ה]הוּא הַדִּין אֲפִלּוּ לֹא נִתְבַּקְּעָה רַק נִתְרַכְּכָה, אֲבָל לֹא נִתְרַכְּכָה אֵין צָרִיךְ כְּלוּם: (פא) **חוֹתֵךְ מְקוֹם פִּעְפּוּעוֹ וְכוּ׳.** הַיְנוּ (קמג) כְּמוֹ שֶׁכָּתַב

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קלה) הַגְּרָ״א וּפְרִי מְגָדִים בְּאֵשֶׁל אַבְרָהָם (ס״ק לג), **וְכֵן מוּכָח מִטַּ״ז** (ס״ק יט) **לְדִינָא דְּאִם יָדְעִינַן שֶׁלֹּא נָגַע, מֻתָּרוֹת בַּאֲכִילָה אַף בְּלֹא קְלִיפָה, וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר דְּאֵין צָרִיךְ לְהַשְׁהוֹת בְּאֹפֶן זֶה דְּיֵשׁ לֶחֹשׁ לְשִׁמְחַת יוֹם טוֹב.** [אָכֵן מַה דְּמַשְׁמַע מִנֵּיהּ שָׁם דְּהַטַּ״ז מַחְמִיר בָּזֶה וְחוֹלֵק בָּזֶה שָׁם עָלָיו, לִכְאוֹרָה פָּשׁוּט לְהַמְעַיֵּן בַּטַּ״ז דְּגַם הוּא מוֹדֶה בְּאֹפֶן זֶה]. אָכֵן הַחַיֵּי אָדָם (כלל קכב ס״כ) הֶחְמִיר לְכַתְּחִלָּה לֶאֱסֹר כָּל הַחֲתִיכוֹת כְּדֵי קְלִיפָה אַף דְּיָדְעִינַן בְּוַדַּאי שֶׁלֹּא נָגַע, וְכַנִּרְאֶה שֶׁדִּיֵּק כֵּן מִמַּשְׁמָעוּת דִּבְרֵי מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לג) בְּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַמַּשְׂאַת בִּנְיָמִין (סי׳ סט) דְּאִם נִתְבַּשְּׁלוּ הָאֲחֵרוֹת בְּלִי קְלִיפָה שָׁרִי דְּאֵינוֹ אֶלָּא חֻמְרָא לְקַלְּפָן, וְאַחַר כָּךְ כָּתַב נִרְאֶה לִי דַּוְקָא בְּמָקוֹם שֶׁאֵין לְסַפֵּק שֶׁמָּא נָגַע וְכוּ׳. ד]אָכֵן לְדִינָא יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל בָּזֶה כִּשְׁאָרֵי גְּדוֹלִים הַנַּ״ל שֶׁכָּתַבְתִּי, וְגַם אָמְנָם הַפְּרִי מְגָדִים מַתְמִיהַּ עַל דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל וּמַה שֶּׁכָּתַב דַּוְקָא כְּשֶׁאֵין לְסַפֵּק: (קלו) כֵּן מַשְׁמַע מֵהַגְּרַ״ז (סנ״א), וְכֵן מוּכָח בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א שֶׁבָּזֶה אַף הַהַגָּ״הּ שֶׁבְּסָעִיף (ט׳) [י] מוֹדֶה לְהָקֵל: (קלז) טַ״ז (סק״כ) וְהַגְּרַ״ז (שם): (קלח) וְהִנֵּה גַּם הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לג) הֵבִיא בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת רַמָ״א (סי׳ כח) דְּמֻתָּר לְהַשְׁהוֹת שְׁאָר הַחֲתִיכוֹת עַד אַחַר הַפֶּסַח, אֶלָּא אֶפְשָׁר דְּהָרַמָ״א שָׁם בִּתְשׁוּבָה לֹא אַיְירִי כְּשֶׁיֵּשׁ סְפֵק נְגִיעָה בַּחִטָּה עַל כֻּלָּם, וְתֵדַע דְּהָא לֹא הִזְכִּיר שָׁם כְּלָל עַל שְׁאָר חֲתִיכוֹת דְּצָרִיךְ קְלִיפָה אֶלָּא סָתַם מִתְּחִלָּה דְּמֻתָּרוֹת לְגַמְרֵי, וְלָכֵן לֹא הִזְכַּרְתִּי דִּין זֶה רַק בְּשֵׁם הַטַּ״ז. וּסְבָרָתוֹ הוּא דְּמִדְּאוֹרַיְיתָא בְּוַדַּאי אֵינוֹ עוֹבֵר בְּבַל יֵרָאֶה עַל הַבְּלִיעָה שֶׁנִּבְלַע, רַק מִדְּרַבָּנָן בְּעָלְמָא אָסוּר לְהַשְׁהוֹת אֲפִלּוּ עַל מַשֶּׁהוּ חָמֵץ הַנִּבְלַע בַּבָּשָׂר מִשּׁוּם דִּלְמָא אָתֵי לְמֵיכַל מִנֵּיהּ וְכַמְבֹאָר בְּרֵישׁ סִימָן תמ״ז בְּהַגָּ״הּ, וּבְעִנְיָנֵנוּ דְּהוּא רַק סָפֵק בְּעָלְמָא שֶׁמָּא נָגַע הָוֵי סְפֵיקָא דְּרַבָּנָן וְלָכֵן מֻתָּר לְהַשְׁהוֹתָן אַף בְּלִי קְלִיפָה, וְרַק אוֹתָהּ חֲתִיכָה שֶׁבְּוַדַּאי נָגַע צָרִיךְ קְלִיפָה מִקֹּדֶם: (קלט) טַ״ז (שם) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק כד): (קמ) טַ״ז (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (קמא) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **טו** (קמג) אַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף (ט׳) [י׳] אִם נִמְצָא חִטָּה בְּתַרְנְגֹלֶת מְבֻשֶּׁלֶת: (קמג) הַגְּרָ״א:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סנ״ד) כתב כהט״ז שאת שאר החתיכות מותר להשהותן או למוכרן לנכרי אפילו לכתחלה בלא קליפה כיון שאין בהן אלא ספק נגיעה. ולגבי החתיכה עצמה כתב (סנ״א) שצריכה קליפה, כהט״ז. **ב]** בשו״ע הרב (סנ״ז): ואם מקצת החתיכה בתוך הציר ומקצתה למעלה מן הציר, המקצת שבתוך הציר אסור אפילו להשהותה או למוכרה, אפילו במקום הפסד מרובה. והמקצת שלמעלה מן הציר מותר להשהותה או למוכרה, אפילו אם אין שם הפסד מרובה, רק שיזהר להסיר ממנה כדי קליפה במקום שהיה מחובר למקצת הב׳ שבתוך הציר. וסיים שם, שאם יש הפסד מרובה ומניעת שמחת יו״ט, יש להתירו אפילו באכילה [דהיינו את המקצת שחוץ לציר, והשו״ע הרב לשיטתו, שבהפסד מרובה יש להקל כדעת השו״ע שבמליחה נאסר רק כדי קליפה. ראה ביה״ל (ד״ה חיטה) שדן בדברי שו״ע הרב בזה]. **ג]** ובשו״ע הרב (סנ״ח) כתב שמעיקר הדין א״צ קליפה, ומכל מקום מחמת חומרת חמץ בפסח יש לקלוף מעט הבשר במקום שנגעו בו המים הללו והיא חומרא בעלמא. **ד]** בשו״ע הרב (סנ״ג) כתב שאם אין הפסד כלל, יש לחוש לדעה הראשונה שהובא ברמ״א, שיש לאסור כל מה שנמלח ביחד עם החיטה. ולכן גם כשידוע בבירור שלא נגעה החיטה בשאר החתיכות אסורות כל החתיכות באכילה [ולא די בקליפה], אם אין שם הפסד כלל כשישהה אותן עד לאחר הפסח, או שימכרם לנכרי, אבל אם יש שם הפסד קצת או קצת שעת הדחק, והחיטה אינה בקועה אלא שנתרככה, יש לסמוך על הכרעת הרמ״א שאם לא נגעה בהם החיטה אינם נאסרות כלל. **ה]** בשו״ע הרב (סעיף ס): ומכל מקום אם אין החיטה מבוקעת יש להתיר במקום הפסד מרובה למכור לנכרי, או להשהות, אפילו התרנגולת שנמצאת החיטה עליה, כמו שנתבאר למעלה (ראה משנ״ב ס״ק לח).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(מא) פִּעְפּוּעוֹ לְפִי אֹמֶד הַדַּעַת, [ד]וְיֵשׁ אוֹסְרִים אֶת כֻּלָּהּ, (פב) לְפִי שֶׁכְּשֶׁמְּהַפְּכִים (פג) הַשַּׁפּוּד (מב) מִתְפַּשֵּׁט הַטַּעַם בְּכָל הַתַּרְנְגֹלֶת. [ה]וְכֵן יֵשׁ מִי שֶׁאוֹסֵר כָּל הַתַּרְנְגוֹלוֹת הַצְּלוּיוֹת עִמָּהּ בְּאוֹתוֹ שַׁפּוּד (פד) הַנּוֹגְעוֹת זוֹ (מג) בָּזוֹ, (פה) כִּי עַל יְדֵי הִפּוּךְ הַשַּׁפּוּד מִתְפַּשֵּׁט מִזּוֹ לָזוֹ:

טז [ו]חִטָּה אוֹ שְׂעוֹרָה שֶׁנִּמְצֵאת בְּזֶפֶק הָעוֹף לְאַחַר שֶׁהִבְהֲבוּ אוֹתוֹ, (פו) הָעוֹף (מד) [מד] מֻתָּר וְהַחִטָּה וְהַשְּׂעוֹרָה (פז) צָרִיךְ לְשָׂרְפָם, (פח) [ז]דְּלֹא חֲשִׁיבִי כִּמְעֻכָּלִים:

תסח שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת. וּבוֹ י׳ סְעִיפִים:

א [א]הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּעֶרֶב פֶּסַח (א) * מֵחֲצוֹת וּלְמַעְלָה, (ב) [ב]מְשַׁמְּתִין אוֹתוֹ, וַאֲפִלּוּ לַעֲשׂוֹת

ד טוּר בְּשֵׁם הָרוֹקֵחַ (סי׳ רפז). ה שָׁם בְּשֵׁם הָרֹא״שׁ אָבִיו (פ״ב סי׳ כה). ו הָרַ״ן סוֹף פֶּרֶק ב׳ דִּפְסָחִים (יב. ד״ה וחטה) וּבֵאֵר שָׁם דְּסַגִּי בִּקְלִיפָה וְעוֹר הַזֶּפֶק חֲשִׁיב קְלִיפָה. ז טוּר בְּשֵׁם אָבִיו הָרֹא״שׁ (בכורות פ״א סי׳ ח) דְּאֵין לִלְמֹד אִסּוּר מִטֻּמְאָה דִּלְעִנְיַן אִסּוּר לֹא הָוֵי עִכּוּל וְכֵן כָּתַב הַתּוֹסָפוֹת בְּחֻלִּין צ״ז (ע״א ד״ה אמר) וּמָרְדְּכַי בְּפֶרֶק ב׳ דִּפְסָחִים (סי׳ תקנ) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (דפוס קושטא) בְּפֶרֶק א׳ (ה״ה) בְּשֵׁם סֵפֶר הַמִּצְוֹת (סמ״ק סי׳ רכב). א מִשְׁנָה פְּסָחִים נ׳ (ע״א). ב שָׁם בַּגְּמָרָא (ע״ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

פִּי שֶׁאֵינָהּ מְבֻקַּעַת. טַ״ז (סק״כ). וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י ס״ק יד) כָּתַב מִדְּלֹא הִגִּיהַּ הָרַב כָּאן אֲפִלּוּ אֵינָהּ מְבֻקַּעַת, נִרְאֶה דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּאִם אֵינָהּ מְבֻקַּעַת אֵין לֶאֱסֹר בְּצָלִי רַק כְּדֵי נְטִילָה, עַיֵּן שָׁם. אָכֵן דַּעַת שְׁאָר הָאַחֲרוֹנִים אֵינֶנּוּ כֵּן. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן י״ח בְּשֵׁם הַחֹק יַעֲקֹב וּבְסָעִיף קָטָן כ״ד: (מא) **פִּעְפּוּעוֹ.** וּמַיְירֵי בְּתַרְנְגֹלֶת כְּחוּשָׁה, דְּאִם לֹא כֵן מְפַעְפֵּעַ וְאָסוּר כֻּלּוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן תמ״ז סָעִיף א׳: (מב) **מִתְפַּשֵּׁט.** דַּוְקָא לְעִנְיָן אִסּוּר מַשֶּׁהוּ חָיְישִׁינַן לָזֶה מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּשְׁאָר אִסּוּרִים. עַיֵּן חֹק יַעֲקֹב (ס״ק נא) וּבַמֶּגֶן אַבְרָהָם (ס״ק לה). וְכָתַב אֵלִיָּהוּ זוּטָא (ס״ק כא) וְאִם אֵינוֹ מִתְהַפֵּךְ הַשַּׁפּוּד, נִרְאֶה מִדַּעַת רַמָ״א דְּדִין צְלִיָּה כְּדִין מְלִיחָה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: (מג) **בָּזוֹ.** אֲבָל אִם אֵינָן נוֹגְעוֹת אֵין אוֹסְרוֹת, וְלֹא אָמְרִינַן דְּהַבְּלִיעָה הוֹלֶכֶת בְּכָל הַכְּלִי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן צ״ב (ס״ה) דְּהָתָם מַיְירֵי בְּבִשּׁוּל. וְאִם כֵּן אִם הַתַּרְנְגֹלֶת שְׁמֵנָה אֲפִלּוּ אֵינָן נוֹגְעוֹת אוֹסֶרֶת הַכֹּל. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לו). וּמִכָּל מָקוֹם בְּאֵינָהּ מְבֻקַּעַת נִרְאֶה לִי דְּאֵין לְהַחְמִיר. חֹק יַעֲקֹב (ס״ק נג). כָּתַב בִּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שם) מַעֲשֶׂה בָּא לְיָדִי בְּלֵיל שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח שֶׁצָּלוּ שְׁנֵי תַּרְנְגוֹלוֹת וְנִמְצָא בְּאַחַת מֵהֶן שְׂעוֹרָה שֶׁאֵינָהּ מְבֻקַּעַת, וְצִוִּיתִי שֶׁיַּחְתֹּךְ מְקוֹם פִּעְפּוּעוֹ לְפִי אֹמֶד הַדַּעַת וְיַשְׁלִיכֶנּוּ וְיֹאכַל הַשְּׁאָר, וְאָמְרוּ שֶׁכְּבָר נֶחְתְּכוּ לַחֲתִיכוֹת עִם הָאַחֶרֶת וְאֵינָם יוֹדְעִים הֵיכָן הוּא, וְהִתַּרְתִּי הַכֹּל, עַיֵּן שָׁם, וּלְשִׁיטָתוֹ אָזֵיל כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן מ׳. אָכֵן דַּעַת שְׁאָר אַחֲרוֹנִים אֵינוֹ כֵּן כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם. וְעַיֵּן בִּתְשׁוּבַת חָכָם צְבִי סִימָן (ס״ז) [פ״ו] וּבִשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב׳ סִימָן י״ז: **טז** (מד) **מֻתָּר.** וַאֲפִלּוּ קְלִיפָה אֵינוֹ צָרִיךְ, דְּהַזֶּפֶק הוּא בִּמְקוֹם קְלִיפָה. וְהַבַּ״ח (סט״ו) פָּסַק לְהַחְמִיר לֶאֱסֹר כֻּלָּהּ. וְאֵלִיָּהוּ זוּטָא (ס״ק כב עיי״ש) הִכְרִיעַ לֶאֱסֹר בַּאֲכִילָה וּלְהַתִּיר בַּהֲנָאָה, וּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים מַסְכִּימִים לְהַתִּיר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

נִתְרַכְּכָה, יֵשׁ לְהָקֵל אֲפִלּוּ בַּאֲכִילָה, עַיֵּן שָׁם: **טז** [מד] **מֻתָּר.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּקוּנְטְרֵס טוֹב עַיִן (סי׳ יח אות פד) שֶׁבְּסוֹף וַעַד לַחֲכָמִים, שֶׁכָּתַב שֶׁצָּרִיךְ אֵיזֶה יָמִים קֹדֶם פֶּסַח לִקְנוֹת עוֹפוֹת הַצָּרִיךְ לוֹ לְכָל הַפֶּסַח, וּלְהַאֲכִילָם מֵעֵת קְנִיָּתָם דֹּחַן וָאֹרֶז שֶׁאֵין מַחְמִיצִין, (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תס״ו (ס״ב) שֶׁמְּבֹאָר שֶׁאֲפִלּוּ בְּפֶסַח מֻתָּר לִתֵּן שְׂעוֹרִים לִבְהֶמְתּוֹ, וְאֶפְשָׁר דְּהָתָם מַיְירֵי שֶׁאֵין רוֹצֶה לְשָׁחְטָהּ בְּיוֹם טוֹב וְכֵיוָן שֶׁכְּבָר בִּטֵּל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמָ״א וְעַיֵּן שָׁם בְּבַאֵר הֵיטֵב (סק״ד) בְּשֵׁם הַחֹק יַעֲקֹב, אִם כֵּן הָוֵי לֵיהּ כְּמוֹ חָמֵץ בְּבוֹר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כָּאן שֶׁרוֹצֶה לִשְׁחֹט עוֹפוֹת אֵלּוּ בְּיוֹם טוֹב יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה). וּכְבָר רָאִיתִי לְרַב אֶחָד בִּכְתַב יָד שֶׁצִּדֵּד לֶאֱסֹר לִקְנוֹת תַּרְנְגֹלֶת בְּתוֹךְ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְעֵיל (ס״ק עא) [א]שֶׁמַּעֲמִיק כָּל סְבִיבוֹתֶיהָ, דִּבְצָלִי לְכֻלֵּי עָלְמָא יֵשׁ לְהַחְמִיר יוֹתֵר. וְדַוְקָא אִם הָיָה הַתַּרְנְגֹלֶת כְּחוּשָׁה (קמד) אֲבָל אִם הוּא שָׁמֵן בִּמְקוֹם מַגָּעוֹ שֶׁל הַחִטָּה כֻּלּוֹ אָסוּר, דְּאָזֵיל הַהֶתֵּר וּמְפַטֵּם לְהַחִטָּה וְאַחַר כָּךְ מְפַעְפֵּעַ הַחִטָּה מַשֶּׁהוּ בְּכָל הַתַּרְנְגֹלֶת: (פב) **לְפִי שֶׁכְּשֶׁמְּהַפְּכִין וְכוּ׳.** וְדַוְקָא (קמה) בְּאִסּוּר חָמֵץ שֶׁהוּא בְּמַשֶּׁהוּ חָיְישִׁינַן לָזֶה מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּשְׁאָר אִסּוּרִים: (פג) **הַשַּׁפּוּד.** מַשְׁמַע דְּאִם נִצְלָה עַל גַּבֵּי גֶּחָלִים אֵין לֶאֱסֹר יוֹתֵר מִכְּדֵי פִּעְפּוּעוֹ, וּלְדַעַת הָרַב בַּהַגָּ״הּ הַנַּ״ל וַדַּאי דְּאֵין לְהָקֵל בְּצָלִי יוֹתֵר מִמְּלִיחָה [אַחֲרוֹנִים]:

(פד) **הַנּוֹגְעוֹת זוֹ בָּזוֹ.** וְאִם אֵינָן נוֹגְעוֹת אֵינָן אֲסוּרוֹת, וְלֹא אָמְרִינַן דְּהַבְּלִיעַת מַשֶּׁהוּ הוֹלֵךְ וּמִתְפַּשֵּׁט מִזּוֹ לָזוֹ עַל יְדֵי הַשַּׁפּוּד. וְאִם הַתַּרְנְגֹלֶת שְׁמֵנָה אוֹסֶרֶת (קמו) הַכֹּל אֲפִלּוּ אֵינָן נוֹגְעוֹת [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לו)], וְהַמְּקוֹר חַיִּים (חידושים ס״ק לט) מֵקֵל בַּדָּבָר, וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה אֶלָּא בִּמְבֻקַּעַת (קמז) וְלֹא בְּנִתְרַכְּכָה: (פה) **כִּי עַל יְדֵי הִפּוּךְ וְכוּ׳.** וּבְלֹא הִפּוּךְ מֻתָּרוֹת הָאַחֵרוֹת אֲפִלּוּ בְּלִי קְלִיפָה. וְכָתַב הַפְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק לו) דִּלְפִי דַּעַת הָרַב לְעֵיל יֵשׁ לְהוֹרוֹת דְּצָלִי לֹא גָּרַע מִמְּלִיחָה, [ב]וְאַף כְּשֶׁהַתַּרְנְגֹלֶת כָּחוּשׁ לְגַמְרֵי אֲסוּרָה כֻּלָּהּ וַאֲפִלּוּ בְּלֹא הִפּוּךְ הַשַּׁפּוּד, אֲבָל אֲחֵרוֹת יֵשׁ לְהַתִּיר בְּהֶפְסֵד מְרֻבֶּה בְּיָדַע שֶׁלֹּא הִפֵּךְ הַשַּׁפּוּד: **טז** (פו) **הָעוֹף מֻתָּר.** דְּאֵין צָלִי אוֹסֵר יוֹתֵר מִכְּדֵי קְלִיפָה וְהַזֶּפֶק הוּא בִּמְקוֹם הַקְּלִיפָה וּמַשְׁלִיכִין אוֹתוֹ, (קמח) וַאֲפִלּוּ לְדִידָן דְּאוֹסְרִין בְּצָלִי עַד שִׁשִּׁים מִכָּל מָקוֹם אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה יוֹתֵר מִכְּדֵי קְלִיפָה, כִּי הַהִבְהוּב אֵינוֹ דּוֹמֶה כְּלָל לְצָלִי הוֹאִיל וְאֵינוֹ מְהַבְהֲבוֹ הַרְבֵּה בְּמָקוֹם אֶחָד אֶלָּא מַעֲבִירוֹ תָּמִיד הֵנָּה וָהֵנָּה כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן ס״ח (ס״ט). וְאִם נִמְצֵאת הַחִטָּה חוּץ לַזֶּפֶק לְאַחַר הַהִבְהוּב, (קמט) לְכַתְּחִלָּה צָרִיךְ לִקְלֹף בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, וּבְדִיעֲבַד אִם בִּשֵּׁל כָּךְ בְּלִי קְלִיפָה מֻתָּר. הַמְדַקְדְּקִים נִזְהָרִים בְּפֶסַח קֹדֶם הַהִבְהוּב וְקֹדֶם הַמְּלִיחָה לִפְתֹּחַ הַתַּרְנְגֹלֶת הֵיטֵב אוֹ לְחָתְכוֹ לִשְׁנַיִם וְלִבְדֹּק הֵיטֵב שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בְּתוֹכוֹ חִטָּה, וּמִי שֶׁעוֹשֶׂה כֵּן הֲרֵי זֶה זָרִיז וְנִשְׂכָּר [שְׁיָירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י ס״ק כד)]: (פז) **צָרִיךְ לְשָׂרְפָם.** דְּתָלִינַן שֶׁנִּתְחַמְּצוּ מִלַּחוּת שֶׁנִּמְצָא בַּזֶּפֶק [לְבוּשׁ]: (פח) **דְּלֹא חֲשִׁיבִי כִּמְעֻכָּלִים.** דְּאַף דִּלְעִנְיַן טֻמְאָה חֲשִׁיבִי כִּמְעֻכָּלִים, לְעִנְיַן אִסּוּר שָׁאנֵי. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א שֶׁכָּתַב [ד]דִּלְפִי זֶה אֵין חִלּוּק בֵּין שְׁלֵמָה אוֹ שְׁבוּרָה, אֲבָל בְּעִקַּר הַדִּין מְצַדֵּד לְבַסּוֹף דְּאֵין לְחַלֵּק בֵּין אִסּוּר לְטֻמְאָה וַאֲפִלּוּ שְׁלֵמִין חֲשׁוּבִין כִּמְעֻכָּלִין. כָּתַב בְּסֵפֶר תַּנְיָא (סי׳ מה) כָּל עִנְיְנֵי הַפֶּסַח לֹא יַעֲשֶׂה עַל יְדֵי עַכּוּ״ם וְכֵן רָאוּי שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה עַל יְדֵי קְטַנִּים [פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק לז)]:

א (א) **מֵחֲצוֹת וּלְמַעְלָה.** הַטַּעַם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא (א) זְמַן שְׁחִיטַת הַפֶּסַח שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חַיָּב בּוֹ, וְיוֹם שֶׁמְּבִיאִין קָרְבָּן הוּא כְּיוֹם טוֹב, וְלָכֵן אָסוּר מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים בִּמְלָאכָה. וַאֲפִלּוּ בַּזְּמַן הַזֶּה דְּלֵיכָא קָרְבָּן עֲדַיִן הָאִסּוּר בִּמְקוֹמוֹ עוֹמֵד: (ב) **מְשַׁמְּתִין אוֹתוֹ.** וְגַם (ג) אֵינוֹ

בֵּאוּר הֲלָכָה

הַחִטָּה בָּהֶם, וְכָתַב בְּעוֹלַת שַׁבָּת (ס״ק טו) **דַּחֲתִיכָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ סָפֵק אִם נָגַע כְּלָל בְּאוֹתָהּ חֲתִיכָה שֶׁנִּמְצָא בָּהּ הַחִטָּה, אֲפִלּוּ קְלִיפָה אֵינוֹ צָרִיךְ:**

א * מֵחֲצוֹת וּלְמַעְלָה. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א), וְהוּא **עַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי** (פ״ד ה״א) **שֶׁהֲבִיאוּהוּ הַפּוֹסְקִים דְּהַטַּעַם מִשּׁוּם שְׁחִיטַת הַפֶּסַח, וּלְפִי זֶה אִם חָל פֶּסַח (בְּעֶרֶב) [בְּמוֹצָאֵי] שַׁבָּת מֻתָּר בִּמְלָאכָה מֵעִקַּר הַדִּין עַד הַמִּנְחָה כֵּיוָן דִּשְׁחִיטַת הַפֶּסַח הוּא לְמָחָד בְּשַׁבָּת,** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּהֲרִי״ל (הל׳ ערב פסח). **וְרַשִׁ״י** (נ. ד״ה שלא) **פֵּרֵשׁ עוֹד טַעַם כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא טָרוּד בִּמְלָאכָה וְיִשְׁכַּח בְּעוּר חֲמֵצוֹ וְכוּ׳ וְתִקּוּן מַצָּה לְצֹרֶךְ הַלַּיְלָה וְכוּ׳, וּלְפִי טַעַם זֶה אֲפִלּוּ כְּשֶׁחָל פֶּסַח (בְּעֶרֶב) [בְּמוֹצָאֵי] שַׁבָּת גַּם כֵּן יֵשׁ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה מֵחֲצוֹת שֶׁהֲרֵי טָרוּד**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קמד) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **וּלְדִידָן דְּאֵין אָנוּ בְּקִיאִין בֵּין כָּחוּשׁ לְשָׁמֵן אֲפִלּוּ בְּכָחוּשׁ אֲסוּרָה כֻּלָּהּ [הַגְּרַ״ז** (סנ״ט)**], וְהָרַב שֶׁלֹּא הִגִּיהַּ כֵּן עַל הַמְחַבֵּר, דִּלְדִידֵיהּ בְּלָאו הָכִי אֲסוּרָה כֻּלָּהּ דְּלֹא גָּרַע צָלִי מִמְּלִיחָה וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים:** **(קמה)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לד) וְחֹק יַעֲקֹב (סק״נ): **(קמו)** [ג]**עַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל שֶׁכָּתַב דְּאוֹסֶרֶת אוֹתָן רַק כְּדֵי קְלִיפָה:** **(קמז)** כֵּן כָּתַב הַחֹק יַעֲקֹב (ס״ק נג): **טז** **(קמח)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לז) וְטַ״ז (ס״ק כא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּלֹא כַּבַּ״ח (סט״ו): **(קמט)** פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק לז). וְטַעְמוֹ דְּמַעִקַּר הַדִּין מַסְכִּים לְחֹק יַעֲקֹב (ס״ק נד) וְעוֹלַת שַׁבָּת (ס״ק יז) דַּאֲפִלּוּ אִם נִמְצָא חוּץ לַזֶּפֶק גַּם כֵּן מֻתָּר דְּהִבְהוּב אֵינוֹ דּוֹמֶה כְּלָל לְצָלִי, רַק לְחֻמְרָא בְּעָלְמָא חָשַׁשׁ קְצָת לְדַעַת הַמַּחְמִירִין. עַיֵּן בְּאֵלִיָּה זוּטָא (ס״ק כב) וְעוֹלַת שַׁבָּת (שם). וְדַע דִּבְחֹק יַעֲקֹב יֵשׁ טָעוּת סוֹפֵר מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם אֵלִיָּה זוּטָא, דְּהָאֵלִיָּה זוּטָא מַיְירֵי רַק בְּנִמְצָא הַחִטָּה חוּץ לַזֶּפֶק, עַיֵּן שָׁם. וּבְחֹק יַעֲקֹב חָסֵר אֵיזֶה תֵּבוֹת, וְהַבַּאֵר הֵיטֵב (ס״ק מד) נִגְרַר אַחַר הַטָּעוּת וְהָעְתִּיק כְּמוֹ שֶׁרָאָה בְּחֹק יַעֲקֹב, וּבֶאֱמֶת זֶה אֵינוֹ:

א (א) פּוֹסְקִים: (ג) אַחֲרוֹנִים, וְכֵן מוּכָח בַּשַּׁ״ס (נ:):

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (סנ״ט) כתב: צריך להסיר מקום פעפועה לפי אומד הדעת, ומן הסתם אינה אוסרת יותר מכדי קליפה, שהחיטה היא קטנה וכחושה ופליטתה מועטת. **ב]** בשו״ע הרב (שם) כתב שבהפסד מרובה או במקום מניעת שמחת יו״ט יש לסמוך על בקיאתינו אם הוא כחוש, להתירו אפילו באכילה, לאחר שיסיר ממנו כדי קליפה. **ג]** ובשו״ע הרב (סעיף ס) משמע שאוסרת את כולן. **ד]** בשו״ע הרב (סעיפים סב-סג): ואותה החיטה שנמצאת בזפק צריך לשורפה, אפילו לא נתבקעה אלא שנתרככה. במה דברים אמורים כשהיא שלימה, אבל אם היא שבורה הרי ניכר ששלט בה העיכול עד שנשתברה, והרי זו כפרש ונפקע איסור חמץ ממנה, ואין צריך לבערה, ואין צריך לומר שאינה אוסרת אפילו כדי קליפה. וכל זה בחיטה ושעורה וכיוצא בהן מדברים שאפשר שבלען העוף כשהן שלימים ולא לעסן כלל, ולכך אינן חשובים כמעוכלים עד שנשתברו שם במעיו, אבל אם אכל מורסן וכיוצא בו מדברים רכים שבודאי נלעסו בפיו, אם שהו במעיו כשיעור עיכול דהיינו מעת לעת, הרי הם כמעוכלים לגמרי ונפקע מהם איסור חמץ, ואם הקיאן דרך בית הרעי, אפילו בתוך מעת לעת נפקע מהם איסור חמץ, אבל אם בלע חטים ושעורים וכיוצא בהן והקיאן כשהן שלימים, אף ששהו במעיו יותר ממעת לעת לא נפקע איסורן וכו׳.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah